

KVALITETSDEKLARATION

Namnstatistik

Ämnesområde

Befolkning

Statistikområde

Ämnesövergripande statistik

Produktkod

BE0001

Referenstid

2017 – Statistik över nyfödda namngivna

31 december 2017 – Statistik över folkbokförda personer

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken över nyfödda namngivna ska belysa namntrender för tilltalsnamn hos nyfödda, främst genom presentation av topplistor på webben. Statistiken över folkbokförda personer vid varje årsslut ska belysa den folkbokförda befolkningens förnamn, tilltalsnamn och efternamn, främst genom presentation av topplistor på webben men uppgifterna samlas också i en namndatabas på webben för sökning av enskilda namn. De viktigaste variablerna är förnamn, tilltalskod, tilltalsnamn, efternamn, kön, födelseår, län och kommun.

Namnstatistikens används främst av allmänheten och media. Statistiken om namn givna till nyfödda används bland annat av nyblivna föräldrar i samband med namngivning. De årliga topplistorna över de vanligaste tilltalsnamnen givna till nyfödda brukar få stor spridning i tidningar och annan media. Namnstatistiken för den folkbokförda befolkningen används till exempel för att studera hur vanligt eller ovanligt ett namn är i en viss ålder eller region.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Då statistiken främst används av allmänheten och media är det svårt att uttala sig om ett generellt informationsbehov, men jämförelser av olika slag, mellan åldrar, regioner och över tid, är exempel på vanligt förekommande användning.

1.2 Statistikens innehåll

Nyfödda namngivna 2017: Antal nyfödda och namngivna per tilltalsnamn.

Folkbokförda personer 31 december 2017: Antal personer per förnamn, tilltalsnamn respektive efternamn.

1.2.1 Objekt och population

Undersökningsobjekt för Namnstatistiken är personer. Målpopulationen för samtliga folkbokförda utgörs av de personer som vid det aktuella årets slut borde ha varit folkbokförda i Sverige enligt de lagar, förordningar och andra regler som gäller för folkbokföring. Den verkliga populationen i registret är de som faktiskt är folkbokförda exklusive identitetsskyddade personer.

Intressepopulation för namnstatistik hela befolkningen skulle kunna vara alla i Sverige varaktigt bosatta personer. Det vill säga att även ej folkbokförda personer skulle ingå. Det kan avse personer utan uppehållsrätt, uppehållstillstånd eller motsvarande.

Intressepopulationen för statistik över nyfödda namngivna kan troligtvis vara alla barn födda under ett kalenderår. Undersökningsobjekt är de barn som fötts och vars namn anmälts till Skatteverket. Anmälan om namn ska göras inom tre månader från barnets födelse. Det medför att namngivna ett visst år

inkluderar barn födda i slutet av föregående år och exkluderar barn födda i slutet av referensåret.

1.2.2 Variabler

Målvariabler i namnstatistiken är förnamn, tilltalsnamn, efternamn och kön. Uppgift om de olika namnen samt kön hämtas från folkbokföringen. Det medför att observationsvariablerna definieras utifrån regler i folkbokföringen. Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer väl, föreligger en principiellt viktig skillnad: målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade. Intressevariabler och målvariabler bedöms stämma väl överens.

1.2.3 Statistiska mått

Det statistiska mått som används är främst antal.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken fördelas efter kön, ålder/födelseår och boendelän. Statistik på finare regional nivå tas fram på uppdrag.

1.2.5 Referenstider

Referenstidpunkt för statistiken över den folkbokförda befolkningen är 31 december 2017 och statistiken över nyfödda namngivna avser år 2017.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken baseras på Skatteverkets uppgifter om folkbokförda personer och har allmänt sett god kvalitet. Att folkbokföringsuppgifterna används utbrett i samhället ökar sannolikheten för att fel i uppgifterna hittas och rättas. Personbevisen, som behövs t.ex. om man ska skaffa id-kort, ansöka om svenskt medborgarskap eller ansöka om skilsmässa och utfärdas av Skatteverket, kan ses som en viktig kontroll av tillförlitligheten i uppgifterna.

Tillförlitlighetsproblem på grund av över- och undertäckning finns dock, se punkt 2.2.2 Ramtäckning. Det partiella bortfallet är omfattande när det gäller tilltalsnamn, se punkt 2.2.4 Svarsbortfall, och det medför att statistiken över tilltalsnamn har lägre kvalitet än övrig namnstatistik.

2.2 Osäkerhetskällor

Den två främsta källorna till osäkerhet är det partiella bortfallet avseende uppgift om tilltalskod samt brister i rapporteringen till folkbokföringen. Den senare medför att folkbokföringsregistret inte perfekt speglar de personer som enligt gällande regelverk borde vara folkbokförda. I huvudsak orsakas bristerna av att rapporteringsskyldiga, på grund av okunskap, underlåtenhet, senfärdighet, slarv, glömska eller andra skäl antingen avstår från att rapportera förändringar eller lämnar felaktiga uppgifter.

Bortfallet avseende tilltalskod medför att ett antagande om vilket förnamn som är tilltalsnamn måste göras. För personer som saknar tilltalskod antas

första förnamnet vara tilltalsnamn. Det resulterar i att fel förnamn väljs som tilltalsnamn för vissa personer.

2.2.1 Urval

Namnstatistiken är totalräknad och exkluderar bara identitetsskyddade personer. Namnstatistiken är därmed inte påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen för samtliga folkbokförda personer utgörs av Skatteverkets folkbokföringsregister. Det ideala innehållet i registret definieras av de författningar som reglerar folkbokföringen, men i praktiken förekommer både undertäckning och övertäckning. Undertäckningen utgörs av personer som borde vara folkbokförda men inte är det och övertäckningen av personer som är folkbokförda trots att de inte borde vara det. Det är brister i rapporteringar av födselar, dödsfall, invandring och utvandring som resulterar i dessa täckningsfel.

Rampopulationen för nyfödda namngivna bygger på de ordinarie aviseringarna från Skatteverket till SCB rörande nyfödda. Rapporteringsdatum avgör vilket namngivningsår de nyfödda ska hänföras till. För nyfödda uppskattas undertäckningen vara 0,1 procent av 0-åringarna. Föräldrar har, efter barnets födelse, tre månader på sig att anmäla barnets namn till Skatteverket, vilket medför att de namngivna under ett visst år kommer att omfatta de flesta som är födda detta år men också de som är födda sent under föregående år. Förskjutningen medför att populationen till ca 85 procent består av födda under året och till ca 15 procent av födda året före. Försenad anmälan om barnets namn kan dock göra att namngivningsåret blir ett år senare än det borde vara även med hänsyn tagen till de tre månaderna, vilket ger en övertäckning i början av namngivningsåret och en undertäckning i slutet av året.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna till namnstatistiken hämtas från de externa folkbokföringsregistren som är administrativa till sin karaktär. Primärt är det Skatteverket som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Insamlingen genomförs i fastställda rutiner och med hjälp av olika typer av blanketter.

Eftersom en stor del av rapporteringen till folkbokföringssystemet sköts av barnmorskor, vigsselförrättare, domstolar eller läkare där rapporteringen är en del av arbetsuppgifterna kan man utgå från att sådana uppgifter rapporteras skyndsamt och med små mätfel. För variabler som beror av folkbokföringsuppgifter för vilka personerna själva är ansvariga för rapporteringen, t.ex. vid flyttning, är mätfelen sannolikt mer omfattande. Ett tydligt exempel är att bristande rapporteringen av utvandring orsakar övertäckning.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

I namnstatistiken finns inget objektsbortfall men för en tredjedel av den folkbokförda befolkningen saknas uppgift om vilket förnamn som är tilltalsnamnet. För dessa görs antagandet att det första förnamnet är tilltalsnamnet, eftersom de flesta har sitt första förnamn som tilltalsnamn. Bortfallets effekter på statistiken har inte undersökts men kan antas leda till över- eller underskattning av antalsuppgifterna beroende på namn och namnföljd. Då en person har förnamnen Eva och Margareta kan man t.ex. tänka sig att namnföljden styrts av att Eva Margareta "flyter" bättre än Margareta Eva. Relativt många av dessa kan antas ha tilltalsnamnet Margareta men får i redovisningen det första förnamnet Eva som tilltalsnamn. Exemplet ger en överskattning av antalet med tilltalsnamnet Eva och en motsvarande underskattning av antalet med tilltalsnamnet Margareta. Över- och underskattning kan dock få olika effekter beroende på hur namnkombinationer och namnföljder ser ut och man kan inte dra slutsatsen att vissa namn över- eller underskattas generellt. På grund av det partiella bortfallet och de antaganden som görs är statistiken över tilltalsnamn inte av lika hög kvalitet som den övriga namnstatistiken.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

För namnstatistiken gäller att själva dataregistrering sker vid Skatteverket. I rutinerna ingår såväl manuella som maskinella kontroller. När uppgifterna aviserats till SCB granskas de ytterligare innan de läggs in i de slutliga befolkningsregistren.

Kopplingen av olika stavningar till samma namn är i inledningsfasen en manuell rutin. Osäkerheten gäller främst vilka namn som ska betecknas som samma eller inte, exempelvis Ann och Anne, Joanna och Johanna, Maurice och Morris, Petersson och Pettersson. Vid varje ny registerleverans från Skatteverket jämförs helt nya namn och namnstavningar mot redan sammankopplade namn. Det finns risk att någon ovanlig stavning av ett namn missas och att det sammanlagda antalet med det namnet därför underskattas något. Motsatsen kan också förekomma, att olika namnstavningar kopplas ihop fast de skulle kunna betraktas som olika namn.

De topp 100-listor som publiceras innefattar även uppgifter från närmast föregående år. Om nya namnkopplingar gjorts efter senast gjorda publicering finns risk för att de gamla antalsuppgifterna förändras vid framställning av de

nya topp 100-listorna. Listorna kontrolleras och justeras manuellt med avseende på detta.

Eftersom den namntabell som kopplar samman olika stavningar av samma namn visar den vanligaste stavningen av ett namn i hela befolkningen och den stavningen kanske inte är vanligast bland de nyfödda namngivna, finns risk för att namnet i tabeller avseende nyfödda namngivna kan presenteras med annan stavning än den vanligaste. Exempelvis är Oskar den vanligaste stavningen för hela befolkningen medan Oscar är vanligare bland de nyfödda. Kontroller görs av vissa namn men fel kan inte uteslutas.

Det har inte gjorts några studier om bearbetningsfel, men de som beskrivits här beräknas påverka statistikens kvalitet endast i liten omfattning.

2.2.6 Modellantaganden

För en tredjedel av den folkbokförda befolkningen saknas uppgift om vilket förnamn som är tilltalsnamnet. För dessa görs antagandet att det första förnamnet är tilltalsnamnet, eftersom de flesta har sitt första förnamn som tilltalsnamn. Bortfallets effekter på statistiken har inte undersökts men kan antas leda till över- eller underskattning av antalsuppgifterna beroende på namn och namnföljd. Då en person har förnamnen Eva och Margareta kan man t.ex. tänka sig att namnföljden styrts av att Eva Margareta "flyter" bättre än Margareta Eva. Relativt många av dessa kan antas ha tilltalsnamnet Margareta men får i redovisningen det första förnamnet Eva som tilltalsnamn. Exemplet ger en överskattning av antalet med tilltalsnamnet Eva och en motsvarande underskattning av antalet med tilltalsnamnet Margareta. Över- och underskattning kan dock få olika effekter beroende på hur namnkombinationer och namnföljder ser ut och man kan inte dra slutsatsen att vissa namn över- eller underskattas generellt. På grund av det partiella bortfallet och de antaganden som görs är statistiken över tilltalsnamn inte av lika hög kvalitet som den övriga namnstatistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken över nyfödda namngivna redovisas ca 4 veckor efter referensperiodens (årets) slut medan statistiken över samtliga folkbokförda redovisas ca 8 veckor efter referenstidpunktens (31 december) slut.

3.2 Frekvens

Både statistiken över samtliga folkbokförda som nyfödda namngivna uppdateras och redovisas en gång per år.

3.3 Punktlighet

Under året publicerades statistiken i enlighet med gällande publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Namnstatistik publiceras, på SCB:s webbplats, www.scb.se/be0001, i form av färdiga tabeller och sedan 2013 också i Statistikdatabasen. Presentation görs även i form av en namndatabas från vilken sökningar av specifika namn kan göras. Statistiken kompletteras med en statistiknyhet om nyfödda namngivna. Även artiklar om namn publiceras. Namnstatistik redovisades även i "Statistisk årsbok" till och med 2012.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Individregistren över förnamn och tilltalsnamn för folkbokförda personer 31 december respektive år finns tillgängliga för åren 2005–2017. Åren 2005–2012 finns långtidsarkiverade hos Riksarkivet.

Individregistren över nyfödda namngivna under respektive år finns tillgängliga för åren 2004–2017. Åren 2004–2012 finns långtidsarkiverade hos Riksarkivet.

Namnregistren över antal folkbokförda personer per förnamn, tilltalsnamn och efternamn 31 december respektive år finns tillgängliga för åren 1999–2017. Åren 1999–2005 finns långtidsarkiverad hos Riksarkivet.

Specialbearbetningar kan göras av SCB på uppdrag. För att undvika risken att röja enskilda personer röjandekontrolleras materialet innan leverans av data. Primärmaterial kan dock inte lämnas ut. Enklare frågor om namnstatistik kan även besvaras via telefon eller e-post utan kostnad.

4.3 Presentation

Namnstatistiken presenteras i form av färdiga tabeller samt tabeller i Statistikdatabasen. Vidare presenteras statistiken via sökfunktionen Namnsök. Statistiken presenteras även i artikelform.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i Dokumentation av statistiken *Framtagning av statistiken* (SCBDOK). Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, Kvalitetsdeklaration. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i Dokumentation av mikrodata *Statistikens detaljerade innehåll* (MetaPlus). Samtliga dokumentationer finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/be0001, under rubriken *Dokumentation*.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Uppgifterna i namnstatistiken levereras från det svenska folkbokföringssystemet och är beroende av de definitioner och regler som används där. Sedan namnstatistiken först publicerades 1998 har inga ändringar gjorts i folkbokföringssystemet som påverkar uppgifterna i namnstatistiken i någon större utsträckning.

Från och med 1 juli 2017 gäller en ny lag om personnamn (2016:1013). Lagen innebär bland annat att

- alla efternamn ska förvärfvas genom ansökan

- de vanligaste efternamnen blir fria för alla
- det blir möjligt med ett dubbelt efternamn
- det blir enklare att byta förnamn och efternamn.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Redovisningsgrupperna inom Namnstatistiken är jämförbara. De baseras på samma källa, har samma definitioner och gemensam metod.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Det finns troligen inte annan svensk statistik som kan sammanvändas med namnstatistiken men internationellt sett finns statistik som i någon mån är jämförbar även om inte någon samordning eller internationell standard finns.

Registret som ligger till grund för namnstatistiken innehåller personnummer vilket möjliggör sambearbetning med andra register för att skapa ny statistik. Se vidare avsnitt 4.1 *Möjlighet till ytterligare statistik* för mer information.

5.4 Numerisk överensstämmelse

För namnstatistik som avser en viss tidpunkt eller en specifik period är den numeriska överensstämmelsen allmänt god.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken är inte officiell.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt personuppgifts-lagen (1998:204).

Statistikuppgifter lämnas inte ut om det innebär risk för röjande av person. Kombinationer av för- och efternamn lämnas inte ut och det är inte heller möjligt att i namndatabasen göra sådana sökningar. Sekretesshantering kan bli aktuell även då namn inte kombineras. Det gäller alla namntyper då namn kombineras med andra variabler, t.ex. ålder eller region. Prövning görs från fall till fall.

C Bevarande och gallring

Enligt RA-MS 2007:64 är registret som ligger till grund för namnstatistiken (Registret över totalbefolkningen) undantagen från den gallring som ska ske enligt 19 § första stycket lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Namnstatistikens registersammanställningar långtidsarkiveras hos Riksarkivet efter en gallringsfrist om 1 år.

Namnregister med individuppgifter för folkbokförda personer finns långtidsarkiverade årsvis fr.o.m. 2005-12-31. Namnregister med individuppgifter för nyfödda namngivna finns långtidsarkiverade årsvis fr.o.m. 2004. Namnregister med aggregerade uppgifter för folkbokförda personer finns långtidsarkiverade fr.o.m. 1999-12-31.

D Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till folkbokföringen regleras i folkbokföringslagen, SFS 1991:481. Enligt förordningen om den officiella statistiken, SFS 2001:100, ska Skatteverket lämna de uppgifter som behövs för Befolkningsstatistiken till SCB. Namnstatistiken, som baseras på folkbokföringen, är en del av Befolkningsstatistiken.

E EU-reglering och internationell rapportering

Namnstatistiken berörs inte av någon EU-reglering och ingen internationell rapportering sker.

F Historik

Både statistiken över nyfödda namngivna och statistiken över folkbokförda personer vid varje årsslut har publicerats sedan 1998. Åren 1998–2004 (samtliga folkbokförda) respektive 1998–2003 (nyfödda namngivna) framställdes inga individregister.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Befolkningsstatistik
E-post	befolkning@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)